

ROZHOVOR - OKNO DO SVĚTA TEREZY SPENCEROVÉ - Chci řešit problémy světa, tak nejdřív úplně všechny naštvu...

„Možná i ti generálové v Bílém domě pochopí, že košile je bližší než kabát a že je třeba učinit rozhodnutí: Válčíme a hromadně zabíjíme ve světě a je jedno, co se nám děje ‚pod zadkem‘. Nebo nám to už jedno být nemůže, protože se začínáme potápět?“ komentuje editorka Literárních novin a analytička Tereza Spencerová kumulaci problémů, které po světě neúspěšně řeší Spojené státy. V pravidelném shrnutí týdenních událostí na ParlamentníchListech.cz se zaměřuje zejména na situaci na Korejském poloostrově.

Když jsme čtenářům položili otázku „Co dělat se Severní Koreou“, zvolili možnost „Nedá se dělat nic. A jsou vážnější světové otázky“. Je to i váš postoj? Co říkáte na poslední vývoj, mimo jiné na výzvu Vladimíru Putinovi, aby s tím něco dělal on? A když ruský prezident varuje před „planetární katastrofou“, míní to jako rétoriku, nebo to asi myslí i vážně?

Ano, souhlasím. Opravdu si také myslím, že vaši čtenáři mají pravdu v tom, že ani oni, ani my dva se Severní Koreou nic nenaděláme. A trochu vážněji: Je otázkou, co s ní nadělají ti, kteří by snad i mohli. Válka proti Severní Koreji by znamenala smrt milionů lidí nejen na „severu“, ale nezapomínejme, že deset milionů lidí žije v jihokorejském Soulu, který je jen kousek od hranice, a k tomu tam mají USA asi 33 tisíc svých vojáků. Opravdu je to cena přijatelná za zničení jednoho režimu, který pro USA ani není hrozbou? Osobně o tom silně pochybuji. Jižní Korea taky nechce válku, a tak raději nakupuje „za miliardy dolarů“, jak si pochvaluje Trump, nové hlavice do raket, aby tím alespoň načas nasýtila americký vojenskoprůmyslový komplex. A při tom všem posiluje nepřetržité komunikační linky s Ruskem, aby se daly problémy řešit operativně. Je zvláštní, že četné zprávy o tomto novém spojení okatě zdůrazňují, že bude jejich komunikace „zašifovaná“. Aby ji nečetl kdo? Severní Korea? Amerika? Rusko i Jižní Korea se přitom shodují, že další sankce už prostě nic vyřešit nemohou, a přitom právě sankce jsou v poslední době to jediné, co Washingtonu ještě „opravdu hladce“ jde.

Je nicméně logické, že Rusko bude raději spolupracovat s Jihokorejci a Číňany, než aby vycházelo vstříc Washingtonu, který je až po uši v sankčním tažení proti Moskvě. A na pomoc Číny se USA taky spoléhat nemohou, protože vyhláší sankce proti čínským bankám, které pracují s Pchjongjangem, jako by ale zapomínaly, že ty banky jsou dnes už tak velké, že jsou propojeny s celým světem, a tudíž americké sankce kvůli fakticky zanedbatelným finančním tokům mezi Čínou a Severní Koreou mohou ve finále postihnout globální bankovní systém. Je to jakási obdoba sankcí proti Rusku, které postihnou evropské energetické koncerny a měly by v konečném důsledku donutit Evropu kupovat předražený americký plyn. Svým způsobem je to na diagnózu - chci v globálním světě řešit nějaký problém, ale znepřátelím si všechny, kdo by mi s ním mohli pomoci, přičemž vím, že bez nich nic moc nedokážu. A k tomu se ukazuje, že mí „vazalové“ z Ukrajiny snad prodávali Severní Koreji rovnou raketové motory, zatímco nová zjištění ukazují, že další „vazalové“, Spojené arabské emiráty, svými nákupy zbraní z Pchjongjangu pomáhali financovat tamní raketový program, zatímco ony zbraně aktuálně podle všeho zabíjejí v rámci saúdské agrese v Jemenu. Čili spoleh už není fakt na nikoho... Uvalím další tunu sankcí?

A k tomu ten Kim! Není sice jasné, zda má opravdu ty zbraně, s jejichž maketami se nechává tak okázale fotit, ale je očividné, že „něco má“. A že nechce být obětí další „změny režimu“. A že tlačí své hrozby „přes čáru“. Počítá s tím, že ty severokorejské rakety jednou někam fakt doletí. Vynucuje si tím nejen přímé a zcela nepokryté rozhovory s USA na bázi rovného s rovným, ale fakticky chce dotlačit svět, aby ho z kolonky psychedelického komunistického gulagového skanzenu přeřadil mezi

seriózní entity.

Nebyla jsem tam, viděla jsem jen pár dokumentů a fotek, přečetla něco článků, z nichž některé byly zajímavé, a jiné ne, a kdysi jsem zhlédla i jeden severokorejský film, který dramaticky popisoval, jak se staršina kimovské armády těsně před odchodem do výslužby loučí se svými zelenými nákladáky, které celý život opravoval a udržoval v bezvadném stavu. Asi mě to hodně ovlivnilo, protože mám dodnes před očima, jak se ten starý chlap nestydí za slzy a dojatě hučí láskyplná slova do korby jednoho z těch aut...

Chci říct, že nemám vlastně ani ponětí, jak hluboko jsou obyvatelé „horní“ Koreje indoktrinováni. Možná má pravdu Putin, když teď říká, že budou radši „žrát trávu“, než aby se vzdali, i když bych dodala, že mnozí z nich pod diktaturou kimovské dynastie „žerou trávu“ už dávno...

Představa nějakého seriózního jednání zrovna s Pchjongjangem znít dost bizarně, ale... Opravdu je jednodušší obětovat „pár milionů“ lidí „kdesi v Koreji“, nebo dává větší smysl sednout s Kimem za stůl? A jednat. A jednat. A jednat. Klidně i několik let, během nichž by i Pchjongjang logicky musel jít na ústupky, a situace by se tak stala zvladatelnou... Třeba by výměnou za noc strávenou v newyorském Trump Tower s plným minibarem a nějakými těmi hosteskami a za lístky na zápas místních Knicks, když by dostal místa hned za střídačkou, vyměnil za to, že doma povolí svobodu tisku. My ji sice mezitím shodou okolností chceme omezovat, ale za jednu ze svých priorit ji deklarujeme pořád, ne?

Opravdu netuším, co se honí hlavou generálům, kteří dnes obklopují Trumpa v Bílém domě, ale přesto trvám na tom, že „velká“ válka na Korejském poloostrově nebude. Nejen proto, že ji Čína (s Ruskem a Jižní Koreou) „nedopustí“, ale i z čistě praktických důvodů. USA prohrály v Sýrii, už sedmnáctým rokem „nevítězí“ (což je to samé) v Afghánistánu, kde dnes dokonce i věrný Pákistán otevřeně vyjadřuje nad Amerikou znechucení, zničení Libye litujeme dodnes a s každým dnem víc, Hizballáh, který je na americkém seznamu teroristů, velkoryse dovoluje americkým speciálním jednotkám být po jeho boku při likvidaci posledních bašt Daeše v Libanonu, podobně „teroristické“ proiránské milice porazily Daeš v iráckém Tál Afaru, zatímco Američané naváděli jejich útoky, Írán naznačuje, co všechno by se americkým „zájmům“ na Blízkém východě mohlo stát, kdyby USA odstoupily od jaderné dohody, věrní vazalové Katar se Saúdy mají Američany „na háku“, a ani ta Ukrajina nedopadla asi tak, jak měla... Výčet by jistě mohl pokračovat, ale přitom je dobré se podívat na aktuální „živelnou“ mapu USA. Přístavy v Mexickém zálivu vyřadil hurikán Harvey, a zatímco všichni mluví jen o souvisejících cenách ropy, právě tudy proudí i americký export obilí, rýže a dalších potravin. Mapa amerického Západu je pro změnu poseta symboly lesních požárů. Možná přijde hurikán Irma, pro který ani nejsou tabulky, možná Ameriku mine, ale s pravděpodobností, která hraničí s jistotou, se zanedlouho vytvoří jiný silný víchr. A k tomu se ona velmoc reálně posouvá k jakési variantě občanské války, která začne sociální explozí. A proti sobě se o budoucnost „čehosi“ utkají „Antifa“ s rasisty, tedy dvě skupiny, které mainstreamový neoliberální kapitalismus „rovnostářsky“ vytlačil na okraj, ale oni to nějak neumějí pochopit...

Čili možná i ti generálové v Bílém domě pochopí, že košile je bližší než kabát a že je třeba učinit rozhodnutí: Válčíme a hromadně zabíjíme ve světě a je jedno, co se nám děje „pod zadkem“, nebo nám to už jedno být nemůže, protože se začínáme potápět?

Mimochodem, nevíte, kolika generálů ve vedení státu je třeba, abychom mohli začít mluvit o vojenské juntě?

Ani nevím, kde jsme začali. Nějak jsem se rozjela. Sorry, jako.

Koná se summit skupiny BRICS. Čínský prezident Si Ťin-pching vyzval k tomu, aby byly do skupiny zapojeny i další země a aby se skupina více podílela na globálním vládnutí.

Komentátoři upozorňují, že BRICS je tvořen velmi různorodými mocnostmi, z nichž některé mají vážné hospodářské problémy, nicméně: Je to hozená rukavice USA a Západu obecně? A jak číst prohlášení Číny a Ruska o prohloubení vzájemné vojenské spolupráce, učiněné na okraj summitu?

Právě ona zmíněná různorodost je svým způsobem vlajkovou lodí BRICS, ale třeba i Šanghajské organizace pro spolupráci a dalších regionálních uskupení, například v Latinské Americe. Západ si po druhé světové válce nějak až moc zvykl na americkou hegemonii, v jejímž rámci se všichni poslušně „demokraticky“ sešikovali do řady, že neumíme pochopit, když někdo myslí jinak než na principu rozdělení rolí mezi „pánem a sluhou“. A třeba zrovna BRICS, který spojuje Čínu, Rusko, Brazílii, Indii a Jihoafrickou republiku, ukazuje země, které se buď na světové scéně, nebo alespoň ve svých regionech „vypracovaly“ natolik, že už nepotřebují nechat si od USA a Západu diktovat, co smejí a co ne. Při vši jejich vzájemné různosti je spojuje především ekonomická síla a emancipační sebevědomí. Nemusejí spolu ve všem souhlasit, ale poutá je k sobě právě ochota budovat multipulární svět, v němž by si jednotlivé státy a regiony byly tak nějak „rovnější“ než dosud. Žádná selanka, v níž by se měli všichni rádi podle úsloví „já pán, ty pán“, to sice taky nebude, protože velké státy zůstanou velkými a malé malými, ale oproti uplynulým dekadám to i tak bude změna radikální. Bude to samozřejmě trvat roky a možná i dekády, ale nikdo ani nemluvil o žádné revoluci, která se stane přes noc. Fakt, že k sobě přibírají státy typu Mexika nebo Egypta, naopak napovídá, že jen aktuálně rozšiřují záběr a o zájemce podle všeho nouzi mít nebudou. Když k tomu navíc Putin na nynějším summitu oznámil počátek jejich společné cesty k dedolarizaci světového obchodu a Čína pár dní předtím zahovořila o obchodování s ropou v jüanech krytých zlatem...

Komise OSN obvinila z letošního chemického útoku v Sýrii vládu Bašára Asada. Přesvědčily vás dané závěry?

Přišlo mi to vcelku neuvěřitelné. Podle ČTK: „Předseda vyšetřovací komise OSN Paulo Pinheiro na tiskové konferenci řekl: ‚To, že jsme neměli přístup k místu, nám nezabránilo v odhalování faktů a viníka.‘ Vyšetřovatelé OSN udělali rozhovory se 43 svědky incidentu, oběťmi a záchranáři, kteří na místě pomáhali. Rovněž zkoumali satelitní snímky místa.“

Čili experti OSN se nejspíš báli vydat do Chán Šajchúnu, protože leží v provincii Idlíb, kterou ovládá Al-Káida, ale zato mluvili s jejími lidmi, kteří jim řekli, co potřebovali, a to včetně „záchranářů“ z Bílých přileb, které si stvořil Západ a jejichž spolupráci si velení Al-Káidy v Idlíbu, a nejen tam, náramně pochvalovalo a pochvaluje. A ze satelitních snímků pak experti zcela jistě odhalili i ten bezbarvý sarin...

A to ještě ČTK vynechala skutečnost, že po boku členů „vyšetřovací“ komise OSN stanul osobně Anas Diyab, který už poskytoval západním médiím „zaručené“ zprávy o „zvěrstvech“ a „masakrech“ kolem ruského a syrského bombardování východního Aleppa. O Aleppu už ale raději nemluvíme, protože se po jeho osvobození ukázalo, do jak neuvěřitelné míry západní média a politici lhali, a tak se to teď jen zkouší ještě jednou, tentokrát z Idlíbu. Z nového prostředí, se starými tvářemi a metodami. Takže, co já na tu zprávu říkám? OSN prostě vydala další „zaručenou pravdu“ o Sýrii.

Myslím, že hlavním důvodem existence této zprávy je, že „někdo“ potřeboval přehlušit fakt, že syrská armáda se svými spojenci po třech letech prorazila blokádu Dejrizoru a začala s jeho osvobozováním z rukou Daeše, přičemž Rusové už do města vezou humanitární pomoc. Sýrie to stihla rychleji než Američané, tedy „jejich“ Kurdové, s osvobozováním Rakká, takže je to svým způsobem další americká potupa. Bez odpovědi zatím zůstává otázka, jestli syrská armáda u Dejrizoru překročí Eufrat a obsadí důležitá ropná naleziště, nebo zda v rámci nějakého zákulisního „handlu“ zůstane na jižním břehu a přenechá ropu Kurdům. Hodně to napoví o míře, s níž už USA s Asadovým režimem tajně spolupracují, stejně jako o tom, do jaké míry jsou hodnověrné zvěsti, podle nichž ruské velení

koordinuje operace na východě Sýrie s Kurdy.

A ještě jen poznámku k oněm chemickým útokům. Západ v OSN razí jakési vyšetřování válečných zločinů v Sýrii a nová zpráva může posloužit jako „seriózní“ základ k dalšímu postupu ke ztrestání Damašku, když už se to - Himmel Hergot Donner Wetter Kruncajs Element! - vojensky nepovedlo. Nicméně už od pohledu je to bláhový pokus, protože narazí na odpor Ruska a Číny. A co víc, když se žádná taková vyšetřování nevedla kvůli Afghánistánu, Iráku nebo Libyi, když celou Jugoslávii odsákali vlastně jen Srbové, bylo by to beztak jen vrcholně pokrytecké divadýlko, na jehož prosazení do repertoáru už Západ ani nemá sílu... Ruku na srdce, pokud nejsou za válečné zločiny souzeni a odsouzeni Bush, Blair, Clintonová, Albrightová, mírový nobelista Obama, Sarkozy a spousta dalších, tak proč by jediným válečným zločincem měl být zrovna Bašár Asad, který ještě k tomu ani nezaútočil na žádnou jinou zemi a nestal se tak agresorem? Nebo že by kouzlo spočívalo právě v tom? Nechme toho, je to k uzoufání zbytečná debata.

Soudní dvůr EU zamítl žalobu proti evropským kvótám. A eurokomisař Avramopoulos už pohrozil, že pokud nezačnou být plněny, zváží Evropská komise žaloby proti státům, které je neplní, čili i proti nám. Jak to dle vás dopadne? Vyšumí to do ztracena, nebo nakonec stovky předepsaných migrantů „přivítáme“? Prezident Zeman řekl, že kdyby mělo být na výběr mezi možnostmi přijmout migranty, nebo vzdát se evropských dotací, tak by se raději vzdal těch dotací... Schvalujete tento postoj?

V první řadě je asi třeba říci, že verdikt unijního soudu byl očekávaný a nikoho nepřekvapil, ne? A nemyslím si, že to půjde do „ztracena“, především proto, že máme volby už na dohled a po nich většina stran, které nyní proti imigrantům do té či oné míry vystupují a v říjnu získají nějakou politickou moc, už bude moci s klidem otočit. Nějak se to už zdůvodní, koneckonců programy a sliby voličům jsou tu od toho, aby se nedodržovaly. Vzpomínáte na socdem, jak slibovala, že zvrátí církevní restituce? Zůstává jen ten pocit zvrácení. To už je takový kolorit té naší demokracie. A nejen naší, bohužel.

V problematice dotací se nevyznám, i když tuším, že budou tu přínosné, ondy jen zdrojem rozkrádání a korupce. Všechno dobré lze snadno zneužít. Na druhou stranu si ale nemyslím, že by nás rozhodně mělo „pohřbít“, kdybychom přijali tu nejmenší možnou skupinu, tuším sedmnácti lidí. Ale je před volbami, a tak je všechno vyhrocené až do absurdna. Jako třeba s těmi odmazanými křížky v Lidlu. Věřte mi, máme tu reálných - sociálních, ekonomických a jiných - problémů dost, tak proč si ještě vymýšlet zástupné a hrát si v ateistickém Česku na novodobé křížáky nebo alespoň vylepovače křížů na výlohy?

V Německu budou volby. Volila byste Angelu Merkelovou, nebo Martina Schulze?

Naštěstí to nemusím řešit. Nevěřím ale na takové ty volby „menšího zla“, protože i menší zlo je pořád zlo, jak varovala Hannah Arendtová...

Zdroj: parlamentnilisty.cz

Autor: Tereza Spencerová